

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

ĐÀO DUY BÃY

**NÂNG CAO VAI TRÒ NHÀ NƯỚC VỀ QUẢN LÝ THUẾ
ĐỐI VỚI DOANH NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA TRÊN ĐỊA BÀN
THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN**

**Chuyên ngành: QUẢN LÝ KINH TẾ
Mã số: 60 - 34 - 01**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. ĐỖ THỊ BẮC

THÁI NGUYÊN - 2012

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn *“Nâng cao vai trò Nhà nước về quản lý thuế đối với doanh nghiệp nhỏ và vừa trên địa bàn thành phố Thái Nguyên”* là trung thực, là kết quả nghiên cứu của riêng tôi.

Các tài liệu, số liệu sử dụng trong luận văn do Tổng cục Thuế, Cục Thuế Thái Nguyên, UBND TP Thái Nguyên, Chi cục Thuế TP Thái nguyên cung cấp và do cá nhân tôi thu thập từ các báo cáo của Ngành thuế, sách, báo, tạp chí Thuế, các kết quả nghiên cứu có liên quan đến đề tài đã được công bố... Các trích dẫn trong luận văn đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Ngày tháng năm 2012

Tác giả luận văn

Đào Duy Bấy

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện đề tài: “*Nâng cao vai trò Nhà nước về quản lý thuế đối với doanh nghiệp nhỏ và vừa trên địa bàn thành phố Thái Nguyên*”, tôi đã nhận được sự hướng dẫn, giúp đỡ, động viên của nhiều cá nhân và tập thể. Tôi xin được bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc nhất tới tất cả các cá nhân và tập thể đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong học tập và nghiên cứu.

Tôi xin chân trọng cảm ơn Ban Giám hiệu Nhà trường, Phòng Quản lý Đào tạo Sau Đại học, các khoa, phòng của Trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh - Đại học Thái Nguyên đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi về mọi mặt trong quá trình học tập và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn sự giúp đỡ tận tình của giáo viên hướng dẫn PGS.TS. Đỗ Thị Bắc.

Tôi xin cảm ơn sự giúp đỡ, đóng góp nhiều ý kiến quý báu của các nhà khoa học, các thầy, cô giáo trong Trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh - Đại học Thái Nguyên.

Trong quá trình thực hiện đề tài, tôi còn được sự giúp đỡ và cộng tác của các đồng chí tại địa điểm nghiên cứu, tôi xin chân thành cảm ơn Ban lãnh đạo Cục Thuế Thái Nguyên; Chi cục thuế thành phố Thái Nguyên; cán bộ các Đội thuế phường, xã Chi cục Thuế...

Tôi xin cảm ơn sự động viên, giúp đỡ của bạn bè và gia đình đã giúp tôi thực hiện luận văn này.

Tôi xin bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc đối với mọi sự giúp đỡ quý báu đó.

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2012

Tác giả luận văn

Đào Duy Bấy

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC CÁC BẢNG BIỂU	viii
DANH MỤC CÁC SƠ ĐỒ, BIỂU ĐỒ	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	2
4. Ý nghĩa khoa học của luận văn	3
5. Kết cấu của luận văn	3
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VAI TRÒ NHÀ	
NƯỚC VỀ QUẢN LÝ THUẾ ĐỐI VỚI DOANH NGHIỆP NHỎ	
VÀ VỪA	4
1.1. Quan niệm, vai trò của doanh nghiệp nhỏ và vừa.....	4
1.1.1. Quan niệm và đặc điểm của doanh nghiệp nhỏ và vừa	4
1.1.2. Vai trò của doanh nghiệp nhỏ và vừa trong nền kinh tế	4
1.2. Quản lý thuế và vai trò Nhà nước về quản lý thuế	6
1.2.1. Quan niệm về thuế và vai trò của thuế.....	6
1.2.2. Quan niệm về quản lý thuế và tính tất yếu khách quan vai trò Nhà nước về quản lý thuế	12
1.3. Vai trò Nhà nước về quản lý thuế đối với doanh nghiệp nhỏ và vừa.....	15
1.3.1. Quản lý công tác đăng ký, kê khai, nộp thuế, ấn định thuế	15
1.3.2. Quản lý thủ tục hoàn thuế, miễn thuế, giảm thuế	17
1.3.3. Quản lý xóa nợ tiền thuế, tiền phạt	17

1.3.4. Quản lý thông tin về người nộp thuế	18
1.3.5. Quản lý công tác kiểm tra thuế, thanh tra thuế	18
1.3.6. Quản lý công tác cưỡng chế thi hành quyết định hành chính thuế	19
1.3.7. Quản lý xử lý vi phạm pháp luật về thuế	20
1.3.8. Quản lý giải quyết khiếu nại, tố cáo về thuế.....	20
1.4. Các nhân tố ảnh hưởng đến vai trò Nhà nước về quản lý thuế đối với doanh nghiệp nhỏ và vừa	21
1.4.1. Môi trường quản lý thuế	21
1.4.2. Cơ cấu tổ chức bộ máy và trình độ đội ngũ cán bộ quản lý thuế	22
1.4.3. Quá trình hội nhập kinh tế quốc tế và các quy định của các tổ chức kinh tế quốc tế có liên quan đến thuế quan.....	23
1.4.4. Cơ sở vật chất kỹ thuật phục vụ cho quản lý thuế	24
1.4.5. Sự phối kết hợp của các tổ chức, cá nhân trong quản lý thuế.....	25
1.5. Kinh nghiệm vai trò Nhà nước về quản lý thuế đối với doanh nghiệp nhỏ và vừa ở một số nước trên thế giới và ở Việt Nam.....	25
1.5.1. Kinh nghiệm vai trò Nhà nước về quản lý thuế đối với doanh nghiệp nhỏ và vừa ở một số nước trên thế giới	25
1.5.2. Kinh nghiệm vai trò Nhà nước về quản lý thuế đối với doanh nghiệp nhỏ và vừa của Việt Nam.....	29
1.5.3. Kinh nghiệm của Chi cục Thuế Thành phố Việt Trì tỉnh Phú Thọ	32
1.5.4. Những bài học kinh nghiệm rút ra trong vai trò Nhà nước về quản lý thuế đối với các doanh nghiệp nhỏ và vừa	33
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	35
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	35

2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	35
2.2.1. Phương pháp chọn điểm nghiên cứu.....	35
2.2.2. Thu thập số liệu.....	36
2.2.3. Phương pháp tổng hợp số liệu.....	38
2.2.4. Phương pháp phân tích.....	39
2.3. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu.....	40
2.3.1. Các chỉ tiêu phản ánh mức độ phát triển của các doanh nghiệp nhỏ và vừa.....	40
2.3.2. Kết quả kinh doanh bình quân của một doanh nghiệp nhỏ và vừa.....	40
2.3.3. Các chỉ tiêu để đánh giá vai trò Nhà nước về quản lý thuế đối với doanh nghiệp nhỏ và vừa.....	40
Chương 3: THỰC TRẠNG VAI TRÒ NHÀ NƯỚC VỀ QUẢN LÝ THUẾ ĐỐI VỚI DOANH NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN.....	41
3.1. Khái quát về thành phố Thái Nguyên	41
3.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	41
3.1.2. Điều kiện kinh tế của thành phố Thái Nguyên	41
3.1.3. Điều kiện văn hoá, y tế, giáo dục.....	42
3.1.4. Kỹ thuật - công nghệ.....	42
3.2. Thực trạng vai trò Nhà nước về quản lý thuế đối với doanh nghiệp nhỏ và vừa trên địa bàn thành phố Thái Nguyên	43
3.2.1. Tình hình cơ bản của Chi cục Thuế TP Thái Nguyên	43
3.2.2. Kết quả thu NSNN và tình hình doanh nghiệp nhỏ và vừa giai đoạn 2009-2011 tại thành phố Thái Nguyên	49
3.3.3. Thực trạng vai trò Nhà nước về quản lý thuế đối với doanh nghiệp nhỏ và vừa trên địa bàn thành phố Thái Nguyên.....	54

3.4. Đánh giá vai trò Nhà nước trong quản lý thuế đối với doanh nghiệp nhỏ và vừa trên địa bàn thành phố Thái Nguyên.....	71
3.4.1. Những mặt đạt được.....	71
3.4.2. Những mặt còn hạn chế	74
3.4.3. Một số nguyên nhân.....	76
Chương 4: CÁC GIẢI PHÁP NÂNG CAO VAI TRÒ NHÀ NƯỚC VỀ QUẢN LÝ THUẾ ĐỐI VỚI DOANH NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN.....	80
4.1. Các quan điểm, định hướng và mục tiêu chủ yếu nâng cao vai trò Nhà nước về quản lý thuế đối với doanh nghiệp nhỏ và vừa trên địa bàn thành phố Thái Nguyên	80
4.2. Giải pháp nâng cao vai trò Nhà nước về quản lý thuế đối với doanh nghiệp nhỏ và vừa trên địa bàn thành phố Thái Nguyên	83
4.2.1. Giải pháp về thực hiện thu Ngân sách Nhà nước	83
4.2.2. Giải pháp nâng cao vai trò Nhà nước về quản lý thuế đối với doanh nghiệp nhỏ và vừa trên địa bàn thành phố Thái Nguyên.....	86
4.3. Kiến nghị.....	98
4.3.1. Kiến nghị với Cục Thuế tỉnh Thái Nguyên	98
4.3.2. Kiến nghị với Tổng cục Thuế và Bộ Tài chính trình Quốc hội sửa đổi một số nội dung của Luật Quản lý thuế còn chưa phù hợp với thực tế hiện nay.....	99
4.3.3. Kiến nghị với Đảng uỷ, UBND các cấp, các tổ chức kinh tế, xã hội, chính trị trong tỉnh Thái Nguyên	100
KẾT LUẬN.....	102
DANH MỤC CÔNG TRÌNH CÔNG BỐ CỦA TÁC GIẢ.....	104
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	105
PHỤ LỤC	107

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

STT	CHỮ VIẾT TẮT	NGUYÊN NGHĨA
1	CNTT	Công nghệ thông tin
2	CQT	Cơ quan thuế
3	CP	Cổ phần
4	CTCP	Công ty cổ phần
5	DN	Doanh nghiệp
6	DNNVV	Doanh nghiệp nhỏ và vừa
7	DNTN	Doanh nghiệp tư nhân
8	ĐTNN	Đầu tư nước ngoài
9	GDP	Tốc độ tăng trưởng kinh tế
10	GTGT	Giá trị gia tăng
11	HTX	Hợp tác xã
12	MSDN	Mã số doanh nghiệp
13	MST	Mã số thuế
14	NNT	Người nộp thuế
15	NSNN	Ngân sách Nhà nước
16	QLT	Quản lý thuế
17	TP	Thành phố
18	TNCN	Thu nhập cá nhân
19	TNDN	Thu nhập doanh nghiệp
20	TNHH	Trách nhiệm hữu hạn
21	TTĐB	Tiêu thụ đặc biệt
22	UBND	Ủy ban nhân dân
23	XHCN	Xã hội chủ nghĩa

DANH MỤC CÁC BẢNG BIỂU

Bảng 2.1. Số doanh nghiệp điều tra theo loại hình	37
Bảng 2.2. Số doanh nghiệp điều tra theo khu vực	38
Bảng 3.1. Số lượng cán bộ, công chức của Chi cục Thuế TP Thái Nguyên năm 2011	48
Bảng 3.2. Trang thiết bị quản lý thu thuế của Chi cục thuế TP Thái Nguyên năm 2011	49
Bảng 3.3. Kết quả thu ngân sách tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2009 - 2011	50
Bảng 3.4. Số thu NSNN TP Thái Nguyên giai đoạn 2009 - 2011	50
Bảng 3.5. Tình hình quản lý các doanh nghiệp nhỏ và vừa phân theo xã, phường giai đoạn 2009 - 2011	53
Bảng 3.6. Tình hình quản lý các doanh nghiệp nhỏ và vừa phân theo loại hình doanh nghiệp giai đoạn 2009 - 2011	54
Bảng 3.7. Số lượng cấp mã số thuế mới giai đoạn 2009 - 2011	55
Bảng 3.8. Số lượng hồ sơ khai thuế giai đoạn 2009 - 2011	56
Bảng 3.9. Số lượng doanh nghiệp nhỏ và vừa giải thể, phá sản, bỏ trốn giai đoạn 2009 - 2011	56
Bảng 3.10. Số lượng hoàn thuế giai đoạn 2009-2011	58
Bảng 3.11. Số thuế doanh nghiệp đề nghị hoàn sai đã bị phát hiện giai đoạn 2009 - 2011	64
Bảng 3.12. Xử lý qua kiểm tra hồ sơ khai thuế tại trụ sở cơ quan thuế.....	64
Bảng 3.13. Kết quả kiểm tra tại trụ sở người nộp thuế.....	65
Bảng 3.14. Kết quả cuộc kiểm tra các năm 2009-2011	65
Bảng 3.15. Xử phạt đối với hành vi vi phạm thủ tục thuế giai đoạn 2009 - 2011	67
Bảng 3.16. Xử phạt đối với hành vi chậm nộp tiền giai đoạn 2009 - 2011	68
Bảng 3.17. Tổng hợp các ý kiến nhu cầu về thông tin của doanh nghiệp.....	69
Bảng 3.18. Tổng hợp các ý kiến nhu cầu về quản lý thuế	70

DANH MỤC CÁC SƠ ĐỒ, BIỂU ĐỒ

Sơ đồ 3.1. Cơ cấu tổ chức của Chi cục Thuế TP Thái Nguyên	43
Biểu đồ 3.1. Cơ cấu thu NSNN TP Thái Nguyên năm 2011	51
Biểu đồ 3.2. Kết quả thu của các DN nhỏ và vừa giai đoạn 2009 - 2011.....	52